

Tillämpningsföreskrifter för färdtjänst

Fastställd av Tekniska nämnden: 2006-01-19

Reviderad av Tekniska nämnden: 2025-04-23

Gäller från och med: 2025-06-01

Tillstånd till färdtjänst

Färdtjänst är en särskild anpassad del av kollektivtrafiken som riktar sig till personer med funktionsnedsättningar som har väsentliga svårigheter att ta sig fram på egen hand eller att resa med den allmänna kollektivtrafiken. Begreppet väsentliga svårigheter innebär att det ställs strikta krav på de problem som du ska uppleva när du reser med kollektivtrafiken. Att en resa är besvärlig eller inte kan genomföras helt utan hinder ger inte automatiskt rätt till färdtjänst. Precis som för allmän kollektivtrafik ska resor med färdtjänst samordnas så långt det är möjligt. För att få rätt att resa med färdtjänst behöver du ett särskilt tillstånd. Beslutet om detta fattas enligt lagen om färdtjänst (1997:736).

Prövning av tillstånd

Det är Tekniska nämnden som prövar din rätt till färdtjänst. Varje ansökan utreds individuellt på delegation av handläggare på Persontransportavdelningen, Tekniska förvaltningen. Handläggningen sker enligt förvaltningslagen (2017:900), lagen om färdtjänst samt Borås Stads egna regler och tillämpningsföreskrifter. Du kan ansöka om färdtjänstillstånd skriftligt, muntligt eller via e-tjänst. Ansökan kan behöva kompletteras med exempelvis utlåtande från läkare, arbetsterapeut, fysioterapeut eller annan med specialistkompetens. Du ansvarar själv för att ordna och bekosta utlåtandet. Observera att ett medicinskt utlåtande inte automatiskt ger rätt till färdtjänst. Däremot är utlåtandet en del av beslutsunderlaget.

För att få tillstånd till färdtjänst måste du uppfylla tre krav:

- Du ska vara folkbokförd i Borås Stad.
- Du ska ha väsentliga svårigheter att förflytta dig på egen hand och/eller att resa med den allmänna kollektivtrafiken.
- De väsentliga svårigheterna att förflytta dig på egen hand och/eller att resa med den allmänna kollektivtrafiken som du ska ha, ska beräknas vara i mer än tre månader.

I 7 § första stycket i lagen om färdtjänst står det att du inte har rätt till färdtjänst om ditt funktionshinder är tillfällig – även om du har de svårigheter som nämns i lagen. Syftet med det kravet är att utesluta kortvariga funktionshinder, till exempel sådana som uppstår efter en olycka. I sådana fall kan du i stället få dina extra resekostnader ersatta genom en försäkring.

Du kan få färdtjänst för att ta dig till en hållplats om avståndet är långt och ditt funktionshinder, till exempel att du har svårt att gå längre sträckor, gör att du inte kan ta dig dit. I så fall kan du få färdtjänst för resan till och från hållplatsen.

Ansökan för personer över 85 år eller boende på vård- och demensboende

Om du fyller 85 år under året, eller bor på ett vård- eller demensboende, omfattas du av förenklad handläggning. Du ska i en skriftlig ansökan beskriva ditt hälsotillstånd eller funktionsnedsättning som gör att du har svårt att förflytta dig eller resa med kollektivtrafiken. Svårigheterna måste vara varaktiga. Om kriterierna är uppfyllda gör inte handläggaren en vidare prövning, utan du beviljas färdtjänst direkt och tillståndet gäller tills vidare. Du behöver inte skicka in något medicinskt underlag, om du inte har ett särskilt behov, till exempel ledsagare eller specialfordon.

Förnyelse av beslut

När du ska förnya ditt färdtjänstillstånd gör du det enligt samma former och villkor som när du ansökte om ett nytt tillstånd. Varje ny ansökan bedöms som ett nytt ärende, vilket innebär att tidigare beslut inte påverkar det nya. Beslutet grundas på din aktuella situation, vilket kan inkludera eventuella förändringar i din funktionsnedsättning, nya domar eller bristande underlag i ansökan.

Återkallelse av beslut

Enligt 12 § i lagen om färdtjänst har en tillståndsgivare rätt att återkalla ett färdtjänstillstånd, och kunden ska informeras skriftligt om beslutet. Det kan ske om dina förutsättningar för tillståndet inte längre gäller, exempelvis om din funktionsförmåga har förbättrats eller om kollektivtrafiken anpassats sedan tillståndet beviljades.

Tillståndet kan också återkallas om du har gjort dig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelse av de föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänst, exempelvis:

- Olämpligt beteende som uppmärksammas av chaufför.
- Rasistiska yttranden.
- Bristande hygien.
- Många eller upprepade tillfällen där resor inte avbokats i tid, eller om du inte beställt resor (bomkörningar).
- Om du uppvisar ett beteende som utgör en säkerhetsrisk i färdtjänstfordonet.
- Om din medresenär eller ledsagare begår överträdelse kan det beslutas att just den personen inte får följa med längre.

Om det finns misstanke om att du använt färdtjänsten på fel sätt, görs en utredning. Du har då rätt att få ta del av utredningen och lämna synpunkter innan ett beslut om återkallelse fattas. Återkallelse av tillstånd kräver beslut i Tekniska nämnden.

Ledsagare

Om du har behov av hjälp under själva resan utöver vad föraren kan hjälpa till med kan du enligt 8§ i lag om färdtjänst, ansöka om att få ta med en ledsagare. Detta prövas individuellt, och det kan krävas ett medicinskt intyg. En ledsagare kan beviljas om du behöver hjälp med sådant som inte ingår i chaufförens ansvar. Chaufförens ansvar, så kallad allmän service, innefattar hjälp med bälte, gånghjälpmedel som rollator och bagage, samt vid behov assistans till och från entrén och i och ur fordonet.

Ledsagare är inte avsedd för stöd före eller efter själva resan, utan behovet ska vara knutet till själva resan.

Om du har särskilt omfattande behov, kan du beviljas fler än en ledsagare, till exempel om det krävs flera personer för att du ska kunna resa tryggt och säkert eller om det finns andra specifika omständigheter. Detta prövas individuellt och baseras på ditt behov och din situation. Ledsagaren ska tillgodose de behov som du har för att kunna genomföra en resa.

Från och med höstterminen det år barnet fyller 6 år måste alltid en medresenär eller ledsagare följa med av säkerhetsskäl. Borås Stad tillhandahåller inte ledsagare.

Beställning av färdtjänst

Du som har ett färdtjänstillstånd ansvarar själv (eller genom ett ombud) för att beställa resor. Det görs genom färdtjänstens beställningscentral eller via annat forum som hänvisats av Tekniska förvaltningen. Du kan genomföra färdtjänstresor under samma tider som kollektivtrafiken går.

Du kan boka en resa tidigast två veckor innan resan ska ske. Beställningscentralen samordnar resorna. Färdtjänst innebär att du kan få samåka med andra och det är alltså inte säkert att du åker direkt till målet.

När du beställer resan behöver du uppge om ledsagare, medresenär eller husdjur ska följa med. Du, tillsammans med ledsagare och medresenär, får totalt ta upp fyra platser i fordonet.

Färdtjänstresan ska gå från en adress till en annan. Du kan inte stanna till på vägen, med undantag för korta stopp vid:

- Kyrkogård
- Uttagsautomat
- Förskola/skola

Dessa undantag gäller bara om någon annan i bilen ska till samma destination.

Resans genomförande

Du ska kunna visa giltig legitimation när du åker färdtjänst.

Om du har gånghjälpmedel, ska de vara förskrivna av arbetsterapeut eller fysioterapeut, och de måste gå att förankra i fordonet. Utöver hjälpmedel får du ha med dig två kassar, en resväska eller något motsvarande som normalt medförs på en kollektivtrafikresa.

Du får ta med husdjur på resan, men djuret måste placeras i bagageutrymmet i en personbil. Det tas då ut en avgift, motsvarande den för en medresenär. Ledarhundar är undantagna. Om du reser i ett specialfordon ska djuret transporteras i bur, som du själv tillhandahåller.

Du ska vara klar att åka vid bokad tid, antingen vid entrén (för hyreshus) eller vid tomtgränsen (för villa). För rullstolsburna personer gäller att chauffören hämtar och lämnar inomhus.

Om du behöver hjälp i trappor med rullstol måste du boka en trappklättrare. Det är ditt ansvar som färdtjänstkund att stolen och trappan är anpassade för det. Reser du med barn under fyra år, måste du själv ta med en anpassad bilbarnstol.

Om ditt beteende påverkar säkerheten i trafiken eller förarens arbetsmiljö, har chauffören rätt att vägra köra dig.

Avgifter och kostnader

Varje kommun är ansvarig för att fastställa principerna för avgifter enligt 11 § i lagen om färdtjänst. Dessa principer, som utgör grunderna för avgifterna, ska beslutas av Kommunfullmäktige. Du betalar en avgift för varje resa, och faktura skickas månadsvis.

Inom Borås Stad är avgiften densamma som för en vanlig enkelbiljett i kollektivtrafiken, som om du köper den i butik eller på bussen. Det finns en högkostnadsgräns. För resor utanför kommunen beror avgiften på hur långt du reser.

För medresenärer och husdjur gäller samma avgift som för dig som färdtjänstkund. Ingen avgift tas ut för ledsagare.

Om du vid upprepade tillfällen inte avbokar din resa eller gör det för sent, kan du behöva betala en extra avgift som motsvarar tio gånger egenavgiften. Det gäller även om du inte avbokar medresenär eller husdjur.